

ЯКІСНЕ НАСІННЯ — ЗАПОРУКА ВИСОКИХ УРОЖАЇВ

В Інституті зрошуваного землеробства НААН побудовано насіннєвий завод, обладнання якого забезпечує виробництво не травмованого насіння високих посівних та врожайних якостей, більш стійкого проти уражень патогенними організмами.

Інститут зрошуваного землеробства НААН — провідна науково-дослідна установа півдня України з питань ефективного ведення землеробства на зрошуваних і неполивних землях. Одним з напрямів діяльності Інституту є селекція і насінництво сільськогосподарських культур. У Державний реєстр сортів рослин України внесено 14 сортів пшениці озимої (тверда і м'яка), 12 гібридів кукурудзи, 15 сортів сої, 7 — помідорів, 11 — люцерни, 9 — злакових багаторічних трав і 2 — бавовнику.

Доведено, що ефективне використання селекційних досягнень можливе лише завдяки науково обґрунтованому і організованому насінництву. В Інституті постійно діє відділ первинного та елітного насінництва. Основними завданнями роботи цього наукового підрозділу є планування та координація виробництва насіння в дослідних господарствах Інституту; забезпечення насіннєвих господарств різних форм власності високоякісним насінням еліти та супереліти в об'ємах, необхідних для виробництва репродукційного насіння за рахунок розмноження насіння нових сортів культур у первинних та елітних ланках насінництва. Щорічний обсяг виробництва елітного насіння озимих культур мережею дослідних господарств становить 6800 т, ярих зернових та зернобобових — 650, олійних — 170, багаторічних трав — 25 т.

Якість насіння сприяє максимальній реалізації генетичного потенціалу сортів і гібридів сільськогосподарських культур. Одержати насіння високої якості в процесі післязбиральної обробки можливо лише за умови використання сучасного обладнання та оптимальних технологій виробництва.

Саме тому в Інституті зрошуваного землеробства НААН побудовано універсальний насіннєвий завод, інноваційні технології якого забезпечують нетравмуючу, пофракційну підготовку високорепродуктивного насіння різних сільсько-

господарських культур. Урочисте відкриття заводу і презентація відбулися 2 червня в рамках Дня поля за участі президента Національної академії аграрних наук України Ярослава Гадзало, голови Херсонської облдержадміністрації Андрія Гордєєва і директора Інституту зрошуваного землеробства НААН Раїси Вожегової. Цей насіннєвий завод дозволить Інституту виробляти не травмоване насіння зернових, олійних, технічних культур і багаторічних трав (пшениця, ячмінь, кукурудза, соя, люцерна, ріпак, льон, соняшник, сорго, просо, гречка та ін.) високих репродукцій.

Зауважимо, що в обладнанні заводу впроваджені конструктивні новинки, розроблені, спроектовані та запатентовані українським інженером-дослідником — Леонідом Фадєєвим. Нетравмуюча пофракційна технологія виробництва дозволяє з насіннєвого матеріалу виділити насіння високих посівних і врожайних якостей. Основні принципи цієї технології: недопущення макро- і мікротравмування насіння на всіх етапах обробки; калібрування насіння з урахуванням його виповненості (калібрування за об'ємом); сепарація насіння за щільністю виконується лише пофракційно; передпосівна обробка включає роздільне нанесення препаратів для захисту від хвороб і шкідників, а також нанесення мікробних препаратів.

Як вже зазначалося, використовувати на заводі висипаючі норії не травмують зерно, не обрушують соняшник, не викликають тріщинуватість зерен кукурудзи, рису, гороху та інших культур, що схильні до травмування, тим самим зберігають урожайний потенціал насіння, зменшують ураження патогенами, покращують збереженість зерна.

Розробниками створено спеціальний модуль, який має автономний привод, ефективну очистку решіт, багатоваріантне регулювання режимів роботи і високу проникність легкозамінних решіт. З цих модулів «складаються» машини для очищення і калібрування зерна відповідно до поставленої задачі за продуктивністю, якістю, кількістю фракцій тощо. Основними перевагами модуля є менша витрата електроенергії, глибоке регулювання режимів роботи (амплітуда, частота коливань, час руху зерна по розсіву, зміна кута нахилу розсіву), безшумність роботи.

Практичний досвід очищення насіння на традиційних очисних машинах свідчить, що стандартні щільові решета, висічені з плоского листа металу, стримують потенційну виробничу потужність. Натомість, у решіт Фадєєва вища проникність порівняно з аналогами з плоскими решетами, що дозволяє підвищити продуктивність всіх існуючих ситових сепараторів.

Кожен добрий господар знає, що якісне насіння — запорука гарного врожаю. Інститут зрошуваного землеробства НААН завжди гарантує високу якість насіння, а використання нового насіннєвого заводу обов'язково підвищить ці гарантії. Таким чином, вже сьогодні українські товаровиробники мають можливість придбати високоякісне насіння еліти, супереліти та інших репродукцій пшениці, ячменю, кукурудзи, сої, соняшнику, ріпаку, гороху, люцерни та інших сільськогосподарських культур, вироблене на універсальному насіннєвому заводі.

Біляєва Ірина, кандидат сільськогосподарських наук, Клубук Віталій
Інститут зрошуваного землеробства НААН

